

Öslénytani adatok Baranyából¹

STRAUSZ LÁSZLÓ

A Mecsek-hegység felsőmediterrán- és szarmatarétegeiből 1948 nyarán két eddig ki nem aknázott lelőhelyről gyűjtöttem öslény-maradványokat. Rétegtani és ősföldrajzi tekintetben ezek a tortonai-szármáciai elhatárolás kérdéséhez is szolgáltatnak adatokat. Ismertetek ezeken kívül egy 1924-ben gyűjtött hidas új *Arca*-fajt és egy báni *Conus*-alakot.

I. Felsőmediterrán fauna Hosszúhetényről.

Hosszúhetény vasúti állomása mellett a felsőmediterrán emelet legmagasabb részének megfelelő csillámos sárga homokból gyűjtöttem a következő öslénymaradványokat:

Miliola sp. *Cristellaria* sp. *Vioa*-fúrások. *Serpula* sp. *Arca diluvii* Lk. Ritka, csak apró töredékek. *Arca lactea* L. *Pectunculus bimaculatus* Poli (pilcosus L.) Egészen apró, 1 cm körüli példányokat találtam csak: ilyenek Várpalotán is gyakoriak. *Limopsis anomala* Eichw. Egyetlen pici példány, szokatlanul szabályoson kerek s felszíne túlságosan síma. *Pecten* sp. Kicsi töredék. *Ostrea* sp. Főleg vékonyhéjú alak töredékei, de van egy igen vastag héjdarab is. *Ostrea frondosa* Serr. Egyetlen példány, 2½ cm széles. *Cardium* sp. *Venus* sp. *Meretrix* sp. Sok töredék búbrész nélkül, vékony és vastagabb héjúak. *Meretrix islandicoides* Lk. Kevés búbtöredék, megfigyelhető zárral. *Corbula carinata* Duj. Gyakori; elég változatos díszítésű és termetű; varietasok elkülönítését azonban nem látnám eléggé indokoltnak. *Neritina picta* Fé r. *Adcorbis Woodi* (?) Sérült példány, meghatározása kétséges. *Cingula peculiaris* Boettg. Egyetlen példánya ezen kostéji ritka, pici csigának. *Rissoa* sp. *Hydrobia pupa* Dod. Tömegesen fordul elő ez a pici csiga. *Natica helicina* Br. *Natica* cfr. *redempta* Mich t. Valószínűleg hasonló jogosan nevezhetnök „N. (Polynices) Stasicj Friedb.”-nek is, ha az új neveket és -szük specieskereteket kedveljük. *Natica mülepunctata* Lk. *Neritina picta* Fé r. *Turritella bicarinata* Eichw. *Cerithium pictum* Bast. Ez a leggyakoribb alak lelőhelyünkön. Változatos díszítésű: akadnak a „C. nympha”-típus felé hajló példányok is. *Cerithium bidentatum* Defr. Elég gyakori, változatos termetű; vannak igen zömök példányok is; legtöbbször láthatók régi megvastagodott szájperemek. *Pyrula cornuta* Ag. var. Valamivel

¹ Előadta a Magyarhoni Földtani Társulat 1949 április 20-án tartott szakülésén.

zömökebbek a pécsváradi „var. pseudobasilica“-nál. (5). Természetesen ezeket is, mint a „var. pseudobasilica“-t, lehetne a *P. Leinei* változatának is tekinteni — az elválasztás a *P. cornuta* és *P. Lainei* közt szerintem nem biztos. *Pyrrula* sp. Egyetlen töredék, karesűbb a *P. Lainei*-nél is. *Buccinum Schönni* H. et A. n. Gyakori; az utolsó kanyarulat felső részén a esomósság aránylag erős. *Murex craticulatus* L. Azonosítható lenne a „Hadriana mioincrassata Sow“-val (bár annál kevésbé zömökebb). *Ancillaria glandiformis* Lk. Két, tompa-spirájú példány. *Cancellaria gradata* Hörn. Egyetlen darab. *Terebra fuscata* Br. Több szép nagy példány. *Terebra* cfr. *acuminata* Bors. A típusnál kevésbé vonalkázott. *Terebra* cfr. *transylvanica* H. et Au. A kiszögellő él a kanyarulatok felső negyede körül nem elég éles. Mégis nem annyira az itteni egyetlen példány meghatározhatóságában, mint inkább a faj tényleges önállóságában kételkedem. (L. megjegyzéseim a *T. acuminata* és *T. transylvanica* elválasztásának nehézségéről a várpalotai anyaggal kapcsolatban, 5. p. 144). *Bulla Lajonkaireana* Bast. Ez a faj a tortonikumban Magyarországon is gyakoribb, mint az irodalmi adatok alapján hittük volna. Schröter is hangoztatja a tortonikumban való előfordulását (2. p 275—276). *Decapoda*-olló töredéke.

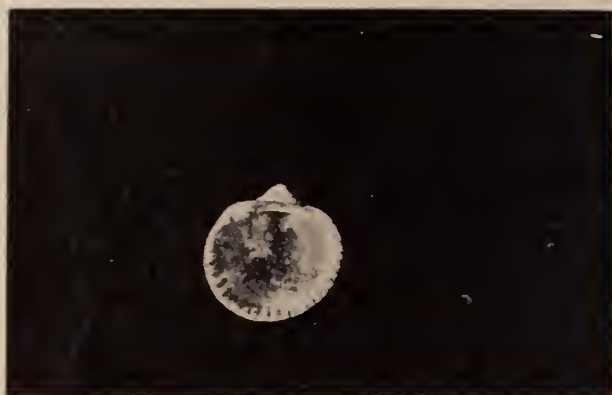
A felsorolt fajok közül hármat eddig nem találtak a mecseki mediterránban: *Ostrea frondosa* Sow: ez valószínűleg megvan más mecseki lelőhelyeken is, de rossz megtartása, vagy elkülönítő bélyegeinek bizonytalansága miatt maradt talán „*Ostrea* sp.“, vagy „*Ostrea edulis* var.“ néven. *Terebra acuminata* — *transylvanica*: előfordulása a mecseki mediterrán faunának (Erdélyén kívül) a várpalotai faunához való hasonlóságát fokozza. *Bulla Lajonkaireana*: valószínűleg még sck hazai felsőmediterrán lelőhelyen megvan, ha nem is olyan gyakori, mint a szarmatikumban. Van két olyan faj is faunámban, amelyet legújában Meznierics I. talált csak meg Hidason: *Hydrobia pupa* Dod és *Cingula peculiaris* Boettg. az utóbbi erdélyi ritkaság; ezek is bizonyítják a már hangoztatott közvetlen tengeri összeköttetést a Mecsek és Lapugy környéke közt.

II. Új kagyló-faj a hidasi felső mediterránból.

Arca (Anadara) hidasensis nov. sp. (1., 2. ábra.). Egyetlen példányt (egy bal-teknőt) találtam ezen alakból 1924-ben Hidason a Peters-féle V. sz. (*Cardita* Jouanneti-s) rétegben s „*Arca* nov. sp.“ néven felsoroltam (3. p 18.), de leírását nem adtam. Kerek. $1\frac{2}{3}$ cm átmérőjű, egy teknő $\frac{3}{4}$ cm vastag; a búb elég magas és kiduzzadó, majdnem középhosszúságban van; a hátsó oldal alig szélesebb, mint az első; záros pereme keskeny, enyhén ívelt, kb. 30 foggal; az area kicsi; belső pereme erősen fogazott (a bordáknak megfelelően); a felszínt sűrűn álló lapos bordák díszítik (30), igen keskeny sekély bordaközökkel — így a felület majdnem simának nevezhető, esékély (keskeny és sekély) barázdáltsággal. Az egész termet feltűnően pectunculus-szerű. — Az *Arca* pisum kissé hasonló termetű, de aszimmetrikusabb és bordázata más (fínom vonalzás) jellegű. *Arca anomala* Eichw. termete is közel áll hozzá; az *Arca*

1. ábra. *Area (Anadara) hidasensis* nov. sp.

2. ábra. *Area (Anadara) hidasensis* nov. sp.

(*Anadara*) *moltensis* May, var. *taurorotunda* Sacc. durvább bordázatú és nem ennyire kerek.

III. Új *Conus*-alak a báni felsőmediterránból.

Conus Puschi Hörn. var. nov. (3. ábra.). A délbaranyai Bán község kőbányájában feltárt világos-sárga felsőmediterrán agyag jólismert faunájából került elő ez a hazánkban ritkának mondható faj, ill. e fajnak új változata. Különös jellegei: az utolsó kanyarulat felső részének íveltebb (nem megtört) oldalvonala és az előző kanyarulathoz képest mégis elég nagy szélesség-többlete; a spira viszonylag kicsiny volta és homorú oldalvonala. Természetesen a változékonyságnak ezt a fokát nem tartom elég oknak új névadásra. A Mecsek-hegység mediterrán-rétegeiben nem fordul elő ez a *Conus*-faj — éppúgy, mint még a báni-fauna számos mélyebb-tengeri molluszkuma. E fajok hiányát nem kell azzal magyaráznnunk, hogy a két vidék tengerrészei lettek volna nagyobb mértékben elválasztva

egymástól; egyszerűen nem volt ugyanazon időben olyan nagy tengermélység (bathyális) a Mecsekben, mint amilyenben a báni fauna élt (4).

Módosítanom kell azonban a báni fauna korára vonatkozóan 23 évvel ezelőtt leírt véleményemet: nem tartom „grundi“ ill. felső-helvéciai, hanem tortonai-korúnak, ha ugyan a felső-mediterránon belül lehet két emeletet elkülöníteni. A báni faunában ugyanis a közönséges, gyakori formák szólnak tortonai-emeletbe való sorolás mellett, míg a ritkaságok a felsőhelvéciai kor mellett. A ritkaságok korhatározó értéke azonban a csekélyebb, mert ezek elterjedését kevésbé

3. ábra. *Conus Puschi* Hörn. var. nov.

ismerjük, s kevés új lelet azt módosíthatja erősebben. Egyébként a helvétikum idejére inkább képzelhető a Mecsekben nagyobb bathyális tengermélység is (slir!), tehát a helvéciai korban Bánon élt mélyebb-tengeri alakok inkább eljuthattak volna ide. A tortonikum ideje alatt a mecseki felsőmediterrán-üledékek között nem találunk neritikusnál mélyebb tengeri képződményt, (l. Vadásznál is, 7.) — tehát a báni tortonai időben élt, pleurotomás, bathyális fauna a Mecsekben nem találhatott letelepedésre alkalmas életviszonyokat. Ismétlem tehát, a báni kőbánya agyagrétegeit gazdag pleurotomás faunájukkal (4) tortonai korinak tartom.

IV. Szarmata fauna Pécsváradról.

A pécsváradi Tó-völgy ismert rétegsorában a tortonikum fedőjét szarmata homokos agyag képezi. Elben a következő faunát találtam:

Rotalia Beccarii L. Igen apró példányok. *Nonionina communis* (?) *Polystomella crisper* L. *Polystomella striatopunctata* F. et M. *Polystomella macella* F. et M. *Polystomella imperatrix* Brady. Vannak erősebb tüskés peremű példányok is; a gyengén tüskézettek azonban a *P. macella* felé hajlanak s a különállást kétségessé tehetik. *Modiolus volchuyicus* Eichw. Egyetlen töredék. *Modiolus marginatus* Eichw. Ritka. *Cardium viudobouense* Pa. Igen gyakori, de általában a szokottnál apróbb. *Cardium suessi* Barb. Főleg juvenilis példányok. *Cardium aff. plicatum* Eichw. Kétes töredék. *Cardium sublatilucatum* d'Orb. (?) *Ervillea podolica* Eichw. A leggyakoribb forinák egyike a lelőhelyen. *Ervillea cfr. trigonula* Sok. Valamivel elliptikusabb (kevésbé háromszögletes) termetű a típusnál s ezáltal közeledik az *E. podolica*hoz. *Ardorbis* sp. (?) *Trochus podolicus* Dub. Nem gyakori. *Trochus cfr. pictus* Eichw. *Neritina picta* Fér. Igen gyakori. *Rissoa hydrobioides* Hilb. *Rissoa inflata* Andrz., *Rissoa pseudoinflata* Hilb. *Rissoa angulata* Eichw. *Rissoa pseudoangulata* Hilb. *Rissoa pseudosarmatica* Friedb. Faunának leggyakoribb alakjai ezek a Rissoák. E fajok elválasztása egyáltalán nem éles; a termet karcsúsága, a bordák hossza és erőssége, sőt a spirális vonalazás hiánya vagy megléte is (ami a „pseudo-“ névösszetételű fajokat elválasztaná a régibb, egyszerűbb nevéktől) teljes átmeneteket mutat. *Rissoa* sp. Az előzőkhöz hasonló termetű, de sokkal finomabb és sűrűbb (vonalszerű) bordázatú. *Hydrobia Fraunfeldi* Hörn. *Hydrobia stugalis* Bast. Ég gyakori. *Amnicola inmutata* Frnf. *Amnicola punctum* Eichw. *Cerithium pictum* Bast. Igen gyakori; általában erősen csomózott és elég erősen lépesőzött oldalvonalú. *Cerithium pictum* var. Apró, 3–4 mm-es példányok; termetük egyezik a *C. pictum*éval, főleg a kezdőkanyarulatok díszítése, azonban a további kanyarulatok díszítése egészen eltér a faj típusától: három kb. egyenlő erős spirális borda (él) húzódik a kevésbé domború és kevésbé lépesős kanyarulatok felületén; a felső bordán néhol egészen gyenge csomók figyelhetők meg. A „*C. nympha*“ néven szereplő alakoknak (melyeket én nem tartok a *C. pictum*tól elválasztandóknak) van ehhez legközelebb álló díszítésük. Nem tartom azonban azonosíthatónak a formát a szintén három vonallal díszített *C. trilineatum*-mal, mert az sokkal hengeresebb (nem ilyen kúpszerű) termetű. (Saeco ábrái ugyan nem túlságosan térnek el a mi példányainktól — de Hörneséi annál inkább). A *Cerithium* (*Seila*) *turritella* Eichw. és a *C. Schwartzi* Hörn. több vonallal díszítettek és az egyes kanyarulatok sokkal domborúbb oldalvonalúak. *Cerithium rubiginosum* Eichw. Gyakori és elég változatos csomózottságú. *Cerithium disiunctum* Sow. *Pleurotoma Doderleini* Hörn. *Pleurotoma Doderleini* Hörn. var. *striata* Friedb. Schröter (2. p. 275) a *P. Doderleini*-t tág értelemben veszi, nem különíti el tőle a *P. rumana*-t se; ugyanígy kétesnek kell tekintenünk ezen „var. *striata*“ különállóságát is, hiszen átmenetek kötik össze a főalakokkal. *Bulla Lajonkaireana* Bast. Igen gyakori, de főleg aprók; leg-

több példányuknak a spirája a szokottnál alacsonyabb. *Bulla truncatula* Brug. *Ostracoda*. Gyakori, több faj. *Otolithus*. Egyetlen darab.

A felsorolt alakok a Mecsek más szarmata-lelőhelyein megvannak, a következő négy kivételével: *Pollystomella imperatrix*, *Rissoa pseudosarmatica*, *Pleurotoma Doderleini* var. *striata*. *Bulla truncatula*, azonban ezek közül a három első alak tényleges önállósága kétesnek tekinthető. A *Bulla truncatula* Schréter szerint (2) nem szerepel a hazai szarmata faunában, magam eddig csak két lelőhelyen találtam a Vendvidéken. Ez a pécsváradi fauna tehát, bár 34 alakjával a Mecsek szarmatikumának egyik legfajdúsabb lelőhelyét jelenti, nem gazdagítja számottevően e vidék szarmata faunáját. Feltűnő lelőhelyükön több szarmata vezér-alak hiánya, főleg a *Maetraké* és *Tapeseké*, valamint a *Trochusok* ritkasága; ezen hiány oka természetesen csupán a fácies, az üledék agyagossága. Ezen szarmatafaunának két leggyakoribb makro-molluskája a *Cerithium pictum* és *Neritina picta* — mindkettő ugyanilyen gyakori a környéken a mediterrán legfelső méreteiben is (így a tárgyalt hosszúhetényi faunában is). Előfordul a szarmatafaunában egy olyan alak, melyet a mediterrán-korra jellemzőnek tartanak: *Bulla truncatula*; a felsőmediterránban pedig megvan (Hosszúhetényben, de valószínűleg még több lelőhelyen is) a *Bulla Lajonkaireana*-faj, amely a szarmatikum egyik vezéralakja. Mindez további adatokkal támogatja azt a fel fogást, hogy a tortonikum után nagyobb zökkenők nélkül (sztratigrafiai hézag ill. általános denudációs periódus s ezért lényeges új feunabevándorlás nélkül) következett a szarmatikum. Eszerint nem egy nagyobb emelkedés és utána kisebb süllyedés következett be, hanem egy csekély emelkedés a környezetben elvágta, vagy lecsökkentette a nyílt, normális sós-vízü tengerekkel való összeköttetést, s a kismértékben csökkent sótartalomhoz főleg helyben élt faunaelemek alkalmazkodtak. Ezzel a nézettel nem teljesen egyezik meg Schréter (2. p. 253, 254), amennyiben ő valamivel nagyobb fontosságot tulajdonít a tortonikum és szarmatikum közt feltételezett megszakításnak. Schréter helyesen hivatkozik arra, hogy a szarmataüledékek sok helyen transzgresszívan települnek tortonainál idősebb képződményekre, másutt pedig a tortonikum fölött hiányzik a szarmatikum — s ez kétségkívül a tenger elterjedésének változásaira, ill. egyes területe részek magassági ingadozásaira utal. Csakhogy a konkordancia ill. ülepedés-folyamatosság tényének egyrésztől, a diszkordancia, ill. ülepedési megszakítás tényeinél másrésztől, nem egyforma nagy a bizonyító ereje. Ha néhány helyen rés van a két emelet közt, ez nem zárja ki, hogy onnan visszahúzódott, de másutt a közelben (a medencék belsejében) ezidőben megvolt a tenger. Ellenben ha néhány helyen teljes összefüggést, átmenetet, konkordanciát találunk ill. az ülepedés-megszakítás hiányát látjuk: akkor ez biztos jele annak, hogy a tenger folyamatosan megvolt a medence nagy részén, — mert hiszen kicsi sziget létezhet, de kicsi, különálló, elszigetelt tengerfolt nem.

A szarmatikum elterjedéséről birt nézetiünket valószínűleg revideálni kell a Magyar-medence belsejére vonatkozóan (L. Jaskónál is, 1. p. 29). Elterjedési adataink főleg olajkutató fúrásokból származnak — s ezek a fúrások természetesen a geofizikai maximumokat, általában boltozatokat s az alaphegység kiemelkedéseit keresték. A sekély szarmatatengerből pedig könnyen kiállhattak mezozoi és paleozoi rögök, szigetek s ha ezeken nem találunk szarmataüledékeket, attól a mélyekben fekvő részeken a szedimentáció folyamatos lehetett. Azonkívül némely fúrásban a szarmatakori üledékeket nem ismertük fel, mert vékonyak voltak s közettanilag nem tértek el lényegesen az alsópannónikum kőzeteitől. Amint különböző okokból több magfúrás készült a feltételezhető miocén—pliocén határ körül, egyre újabb területrészekben sikerült a szarmataüledékek jelenlétét faunával igazolni. Így a Schréter-féle paleogeografiai térképbe (2) máris be lehet pótolni a szarmatikum előfordulását Hahóton, Inkén, Igalon. Az utóbbi különösen érdekes példa (6.). A boltozat tetején a triáson vékony lajtamész, azqn felső pannónikum települ; a boltozat oldalán ellenben már teljes a rétegsor: tortonai, szarmata, alsó- és felső-pannónikum. Az a kérdés, hogy területünk túlnyomó részén megszakítatlan volt a tengeri üledékképződés a felsőmediterrán és szarmata időszakban, nagyjelentőségű lehet az olajkutatás számára is. Kertai Gy. bizonyította be, hogy a hahóti szarmatikumban történt olajképződés; olajnyomatokat találunk a felső mediterránrétegekben is; nem közömbös tehát, hogy kell-e a szedimentáció megszakadását és esetleg nagyobb ösföldrajzi változásokat ékelniünk a két szomszédos olajat tartalmazó képződény közé.

Irodalom:

1. *Jaskó S.*: Lepusztulás és üledékfelhalmozódás Magyarországon a keozozoikumban. Erosion and sedimentation in the Hungarian Basin during the Keinozoie Era. — Földt. Közl. 1947.
2. *Schréter Z.*: A Kárpátok által körülvett medencék származási képződményei és azok állatvilága. Die sarmatischen Bildungen und Faunen der innerkarpatischen Becken. — Akad. Math. Term. Tnd. Értesítő (Math. Nat. Wiss. Aus. Ung. Akad.) vol. 60. 1941.
3. *Strausz L.*: Das Mediterran des Mecsekgebirges in Südungarn. — Geologische und palaeontologische Abhandlungen. Neue Folge. XV. Heft. 5. Jena, 1928.
4. *Strausz L.*: A báni hezység mediterrán. rétegei. Die Mediterranschichten des Báner Gebirges. — Földt. Közl. LVI. Budapest, 1926.
5. *Strausz L.*: Mediterrán kőületek Baranyából és Várpalotáról. Über das Mediterran von Pécsvárad, Püspöklak und Várpalota. Földt. Közl. 1943.
6. *Szalánczi Gy.*: Földtani adatok Somogyból. Geologische Beiträge aus dem Komitat Somogy. Földt. Közl. 1948.
7. *Vadász E.*: A Mecsekhegység. Das Mecsekgebirge. Magyar Tájak Földt. leírása. (Geol. Beschr. Ungar. Landschaften.) Földt. Int. Kiadványa 1935.

DEUX FAUNES MIOCÈNES DE LA MONTAGNE MECSEK,
HONGRIE.

L. Strausz

Faune tertionienne de Hosszúhetény.

Une faune tertionienne de Hosszúhetény (près de la gare) dans une gisement des sables jaunes à mica contient les espèces suivantes:

Miliola sp. *Cristellaria* sp. *Vioa* sp. *Serpula* sp. *Arca diluvii* Lk. *Arca lactea* L. *Pectunculus bimaculatus* Poli. *Limopsis anomala* Eichw: au contour circulaire, surface tout lisse. *Pecten* sp. *Ostrea* sp. *Ostrea frondosa* Serr. *Cardium* sp. *Venus* sp. *Meretrix* sp. *Meretrix islandicoides* Lk. *Corbula carinata* Du j.: contour et ornementation très variable. *Neritina picta* Fér. *Adeorbis Woodi* (?) *Cingula peculiaris* Boetg.: une seule exemplaire de cette petite gastéropode rare. *Rissoa* sp. *Hydrobia pupa* Dod: très fréquente. *Natica helicina* Br. *Natica* cfr. *redempta* Michx. *Natica millepunctata* Lk. *Neritina picta* Fér. *Turritella bicarinata* Eichw. *Cerithium pictum* Bast.: la plus fréquente espèce de cette faune; ornementation variable; quelques exemplaires voisins à *C. nympha*. *Pyrula cornuta* Ag. var.: cette formae, et *P. cornuta* var. *pseudobasilica* Str. aussi, peuvent être des formes médianes entre *P. cornuta* et *P. Lainei*. *Pyrula* sp. *Buccinum* Schönni H. et Au. *Murex craticulatus* L. *Ancillaria glandiformis* Lk. *Cancellaria gradata* Hörn. *Terebra fuscata* Br. *Terebra* cfr. *acuminata* Bors. *Terebra* cfr. *transylvanica* H et Au. (?) Je doute qu'il serait possible de distinguer *T. acuminata* et *T. transylvanica*. *Bulla Lajonkaireana* Bast: cette espèce est plus commune dans la faune tertionienne de la Hongrie qu'on a pensé jusqu'ici. *Decapoda*.

Parmi ces formes sont trois nouvelles pour le méditerranéen supérieur de la Montagne Mecsek: *Ostrea frondosa*, *Terebra acuminata-transylvanica* et *Bulla Lajonkaireana*.

Espèce nouvelle dans le tertonien de Hidas:

Arca hidasensis nov. sp. (Fig. 1., 2.) Rond, diamètre $1\frac{2}{3}$ cm, épaisseur d'une valve $\frac{3}{4}$ cm; crochet médiane, charnière mince, faiblement courbée, avec 30 dents petites; arca petite. Surface ornée par 30 côtes planes, serrées, à peine séparées par intervalles. Taille très semblable au *Pectunculus*. — *A. pisum*, *A. anomala* et *A. moltensis* var. *tanrorotunda*, sont des espèces plus ou moins semblables.

Variété nouvelle dans le méditerranéen supérieur de Bán:

Conus Puschi Hörn. var. nov. (Fig. 3.) Spire moins haute, lignes de côté plus courbées que au type normale de l'espèce. Anparavant j'ai classé la faune de Bán à la sous-étage helvétique supérieur (conches de Grund), parce que quelques espèces rares de cette faune sont caractéristiques à l'horizon de Grund. Maintenant, j'inclinerais à modifier cet avis: je voudrais classer la faune de Bán au tertonien, parce que les espèces

dominantes (fréquentes à cette localité et communes dans toute la région SE-Européenne) sont celles du tortonien: les rarités (comme *Pleurodesma Mayeri*, espèce helvétique) sont d'une importance moindre pour la stratigraphie.

Faune sarmatienne de Pécsvárad.

Cette faune riche se trouve dans une argile sableuse dans la vallée „Tó-völgy“ de Pécsvárad.

Rotalia Beccarii L. *Nonionina communis* (?) *Polystomella crispa* L. *Polystomella striatopunctata* F. et M. *Polystomella macella* F. et M. *Polystomella imperatrix* Brady: près des exemplaires avec des épines fortes, se trouvent quelques uns avec des épines faibles, à peine différentes de *Polystomella macella*. *Modiolus volchynicus* Eichw. *Modolius marginatus* Eichw. *Cardium vindobonense* Pa. très fréquent, mais d'une taille plus petite que normale. *Cardium suessi* Barb. *Cardium aff. plicatum* Eichw. *Cardium sublatisulcatum* d'Orb. (?) *Ervilia podolica* Eichw. *Ervilia cfr. trigonula* Sok. *Ardorbis* sp. (?) *Trochus podolicus* Dud. *Trochus cfr. pictus* Eichw. *Neritina picta* Féér. *Rissoa hydrobioides* Hilb. *Rissoa inflata* Andrzej. *Rissoa pseudoinflata* Hilb. *Rissoa angulata* Eichw. *Rissoa pseudoangulata* Hilb. *Rissoa pseudosarmatica* Friedb. Ces six espèces de genre *Rissoa* sont très fréquentes à cette localité, mais l'existence de formes de passages me laissent dans le doute au sujet de l'indépendance de quelques de ces espèces. *Rissoa* sp. *Hydrobia Frauenfeldi* Hörn. *Hydrobia stagnalis* Bast. *Amnicola immutata* Frnf. *Amnicola punctum* Eichw. *Cerithium pictum* Bast. *Cerithium pictum* var.: petits exemplaires avec une ornementation plus faible que normale. *Cerithium rubiginosum* Eichw. *Cerithium disiunctum* Sow. *Pleurotoma Doderleini* Hörn. *Pleurotoma Doderleini* Hörn. var. *striata* Friedb. *Bulla Lajonkaiereana* Bast. *Bulla truncatula* Brug. *Ostracoda*. *Otolithus*. Parmi ces espèces *Polystomella imperatrix*, *Rissoa pseudosarmatica*, *Pleurotoma Doderleini* var. *striata* et *Bulla truncatula* sont nouvelles pour le sarmatien de la Montagne Mecsek. Une lacune entre le tortonien et le sarmatien, une autre entre le sarmatien et le pannonien a été supposée par quelques géologues hongrois. Toutes mes observations (paleontologiques, stratigraphiques, sur la surface et dans les forages du Maort, SOu de Transdanubie) attestent que ces étages dans les bassins sont concordantes et non-interrompues, bien qu'elles montrent des discordances locales et faibles aux régions littorales.

Палеонтологические данные из комитата Баранья.

Ласло Штраус

Он ознакомляет с ископаемыми, происходящих из третичной эпохи в верхней медитерране в гористых местностях Мечека, ознакомливает и представляет данные к вопросам тортонско-сarmатияйского разграничения с точки зрения стратиграфии и палеогеографии. Кроме того — он приводит новый вид *Arca* и *Conus* из Гидаша и Бана.